НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

Zašto novac gubi vrednost?

rešenje postoji

bitcoin

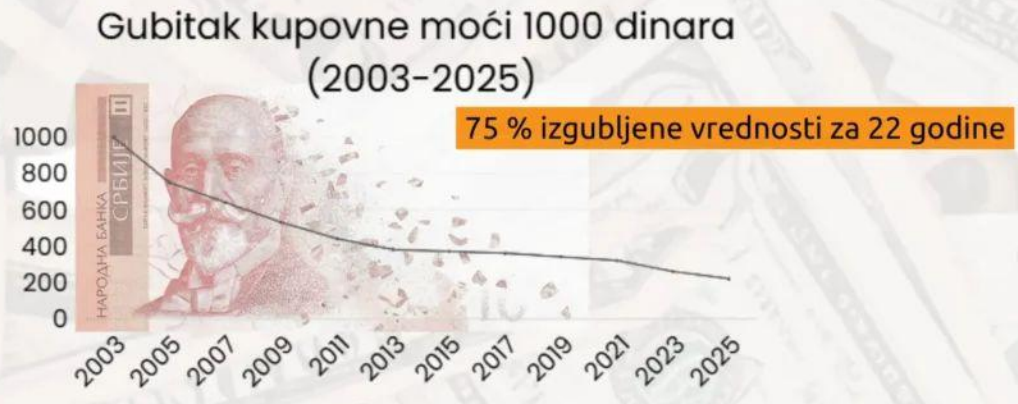

Novac gubi vrednost:

Inflacija se ne dešava slučajno, inicira je sistem

Narodna banka Srbije, poput ostalih centralnih banaka, ima **monopol na izdavanje novca**. Svako povećanje količine dinara u sistemu direktno uzrokuje pad njegove vrednosti – to je matematička posledica monetarne politike koja ne zavisi od građana. Ista količina novca na računu danas vredi manje nego juče, a sutra će vredeti još manje nego danas.

Inflacija je nevidljivi porez koji plaćaš svakog dana, čak i dok ti novac stoji "u slamarici". Ljudi vredno rade da zarade za život, ali globalni i srpski monetarni sistem obezvređuju naše plate i uštеđevine neprestanim štampanjem novca.

Koliko stvarno gubiš?

Prema zvaničnoj statistici, prosečna godišnja inflacija u Srbiji od 2003. do 2025. iznosila je oko 6,5%. Čak i ako je kurs stabilan, cene pokazuju pravo stanje stvari.

- ***Pad kupovne moći:*** Za poslednje 22 godine, dinar je izgubio preko 70% svoje vrednosti.
- ***Primer iz prodavnice:*** *Ono što je 2003. godine moglo da se kupi za **1.000 dinara**, danas košta preko **4.000 dinara**. Dakle, cene osnovnih namirnica skočile su za neverovatnih **300%**.*
- ***Kako se zaštititi?***

Ljudi su kroz istoriju štitili svoje bogatstvo koristeći zlato i srebro – resurse čija je količina prirodno ograničena i koji se ne mogu **"naštampati"**. Kasnije se prešlo na stabilnije valute zemalja sa zlatnim rezervama (nemačke marke, “švajcarci”, dolar, evro), ali su i te valute podložne inflaciji zbog monetarne politike u svojim zemljama.

U svetu gde države i centralne banke imaju neograničenu kontrolu nad novcem, rešenje leži u **matematički ograničenom novcu** koji niko ne može devalvirati.

PROBLEM

bitcoin

Bitkoin

Novac koji ljudima vraća kontrolu

Bitkoin je nastao 2009. godine kao odgovor na mane tradicionalnog novca. On vraća ljudima kontrolu nad sopstvenim sredstvima i nudi apsolutnu slobodu bez potrebe za posrednicima poput banaka.

> *"Mnogi ljudi automatski otpisuju elektronsku valutu kao izgubljen slučaj zbog svih kompanija koje su propale od 1990-ih. Nadam se da je jasno da je ove sisteme jedino njihova centralizovana priroda osudila na propast. Mislim da je ovo prvi put da pokušavamo sa decentralizovanim sistemom koji se ne zasniva na poverenju."*
>
> **Satoši Nakamoto, 2009.**

Šta čini Bitkoin drugačijim?

- ***Fiksna količina:*** Postojaće samo 21 milion jedinica. Niko ga ne može „štampati“ niti obezvrediti.
- ***Decentralizovana mreža:*** Hiljade računara širom sveta održavaju sistem koji nijedna država ili banka ne može ugasiti.
- ***Nemoguća zaplena:*** Ako ga čuvate ispravno, niko vam ne može oduzeti ili zamrznuti novac.
- ***Sloboda transakcija:*** Pošaljite novac bilo kome na svetu za nekoliko minuta, bez ičijeg odobrenja i visokih provizija.
- ***Dostupnost svima:*** Ne morate kupiti ceo Bitkoin. On je deljiv na 100 miliona delova (satošija), pa je za početak dovoljna i simbolična suma.

REŠENJE

Bitkoin

Digitalni odgovor na sistem kome se ne može verovati

Novac kakav danas poznajemo postoji tek nekoliko decenija, a već je dokazao da je podložan političkim manipulacijama i centralizovanom odlučivanju o gubitku vrednosti. Čovečanstvo je kroz istoriju uvek težilo valuti koja ima ograničenu količinu i čija vrednost ne može devalvirati - zlato i srebro, na primer. Danas, u jeku digitalnog doba, postalo je jasno da nam je potreban novac koji se ne može štampati, oduzimati ili kontrolisati.

Šta čini „dobar novac"?

Istinski dobar novac mora da ispunjava četiri ključna uslova, a **Bitkoin je jedini koji ih ispunjava sve**:

- **Ograničena količina:** Ne postoji taster za štampanje količina je matematički fiksirana.
- ***Brzina i globalna dostupnost:*** Otvoren je za sve, bez granica i posrednika.
- ***Privatnost:*** Štiti tvoje pravo na diskreciju u svetu gde banke prate svaki tvoj pokret.
- ***Potpuna kontrola:*** Ti si jedini vlasnik svog novca. Niko ne može da ti zamrzne račun ili obezvredi kapital.

	Bitkoin	*Gotovina*	*Zlato*	*Banka*
Ograničena količina	✅ *DA*	❌ *NE*	✅ *DA*	❌ *NE*
(Pseudo)anoniman	✅ *DA*	✅ *DA*	✅ *DA*	❌ *NE*
Brza plaćanja	✅ *DA*	✅ *DA*	❌ *NE*	✅ *DA*
Sopstvena kontrola	✅ *DA*	❌ *NE*	✅ *DA*	❌ *NE*

Vreme je za promenu!

Poverenje u institucije opada, jer sistem ne radi u korist običnih ljudi. Dok je bankama i državama sve lakše da prate i obezvređuju tvoju imovinu, Bitkoin nudi rešenje.

To nije samo tehnologija, **to je finansijska sloboda pojedinca.**

Tvoj izbor, tvoja kontrola!

Svako može preuzeti odgovornost za čuvanje svog novca i za svoju budućnost. Edukacija je ključna – treba se informisati i zaštititi plodove svog rada.

Pretvaranje novca u Bitkoin **nije kocka** (kao ulaganje u druge kriptovalute ili npr. deonice na berzi), već je pametna investicija zasnovana na dugoročnom razmišljanju.

Jednog dana, Bitkoin će postati globalna valuta – pitanje je samo da li odmah preći na nju ili čekati i puštati da ono što ste zaradili devalvira s vremenom.

ODGOVORNOST

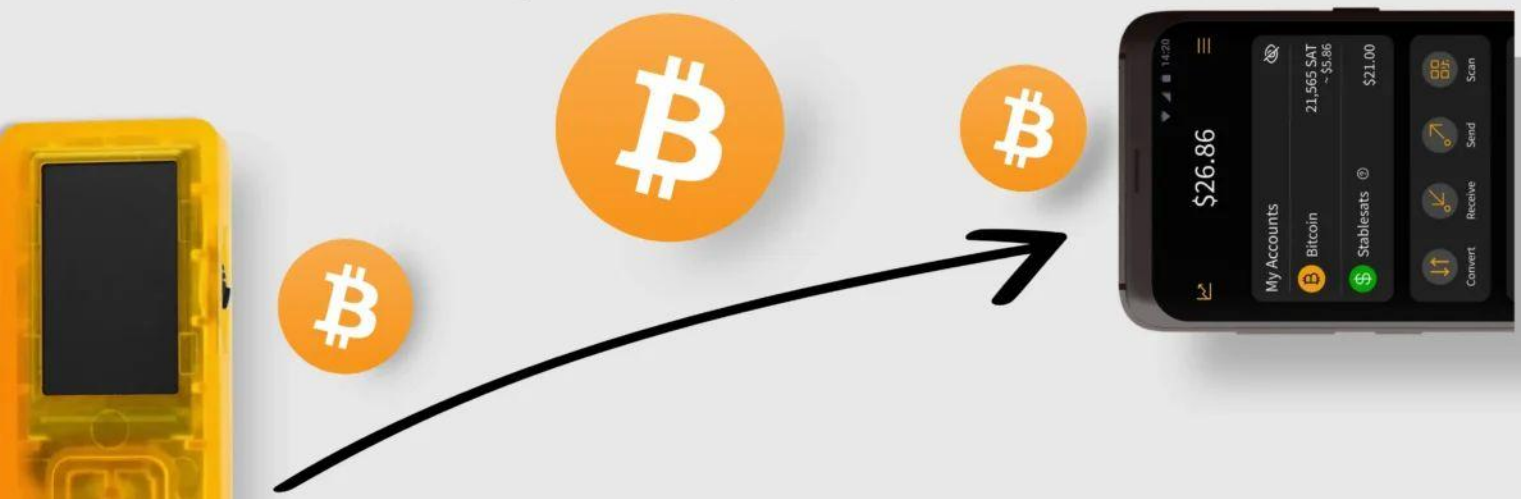
Jednostavna
kupovina i čuvanje

Kupovinu i čuvanje Bitkoina danas možete obaviti sami, direktno sa telefona ili računara. Na raspolaganju su vam onlajn menjačnice, ali i brojne domaće Telegram grupe i edukativni sajtovi. Povezivanje sa iskusnim korisnicima pomoći će vam da još brže naučite proceduru i izbegnete početničke greške.

Sopstveni novčanik je ključ slobode:

Za potpunu kontrolu nad sredstvima potreban vam je lični **“novčanik”**. Dok su softverski novčanici (aplikacije na telefonu, npr.) adekvatni za manje sume, hardverski novčanici nude najviši nivo bezbednosti, jer čuvaju ključeve van Interneta, štiteći vas od hakera i virusa. Prilikom kreiranja “novčanika”, dobijate **12 ili 24 reči** koje čine vaš privatni ključ – kao PIN kod na kartici.

Ne morate znati sve:

Bitkoin je dovoljno jednostavan da ga svako može koristiti. Kao što ne morate razumeti protokole Interneta da biste poslali mejl, tako ne morate razumeti tehničke detalje da biste koristili Bitkoin. Sigurnost i samopouzdanje grade se kroz praksu i podršku zajednice.

Svako može da postane svoja banka, sa punom slobodom i punom kontrolom nad sopstvenim sredstvima.

Bitkoin Zajednica

Svi izvori na jednom mestu

Provereni izvori, edukacija i zajednice koje grade Bitkoin priču na Balkanu.

Bitkoin: Elektronski gotovinski sistem P2P (P2P - mreže računara istog prioriteta)

Satoši Nakamoto
satoshin@gmx.com
www.bitcoin.org

Rezime: Potpuna verzija P2P elektronskog novca omogućila bi da se plaćanja putem interneta vrše neposredno od jedne strane prema drugoj, odnosno, u takvom aranžmanu elektronska gotovina ne prolazi kroz finansijsku instituciju. Jedan deo rešenja predstavljaju digitalni potpisi, međutim, gube se glavne prednosti ako je i dalje potrebna treća strana od poverenja za sprečavanje duple potrošnje. U ovom radu predlaže se rješenje problema duple potrošnje pomoću mreže P2P. Mreža stavlja vremenske oznake na transakcije tako što ih hešira u tekući lanac dokaza o radu koji se zasniva na hešovima, formirajući zapis koji nije moguće promeniti bez ponavljanja dokaza o radu. Najduži lanac ne samo da služi kao dokaz da je došlo do niza događaja u čije postojanje smo se lično uverili, već i kao dokaz da dolazi iz najveće zbirne procesorske snage. Sve dok računari koji ne sarađuju međusobno u napadu na mrežu kontrolišu većinu procesorske snage, oni će formirati najduži lanac i nadjačati napadače. Minimalna strukturalna rešenja su potrebna za samu mrežu. Poruke se prenose uz pretpostavku da je svaki računar uložio najveće napore da ih prenese, dok računari mogu da napuste i ponovo se pridruže mreži po želji, prihvatajući najduži lanac nastao u toku provere radom kao dokaz onoga što se dogodilo dok su bili odsutni.